

GÖTEBORGS UNIVERSITET
HANDELSHÖGSKOLAN

Hur stor andel företag väljer K3 frivilligt?

Hur påverkar skuldsättningsgraden och andelen immateriella
anläggningstillgångar företags benägenhet att välja K3?

Kandidatuppsats i Redovisning FEG313
Externredovisning
HT 2018

Handledare:
Mari Paananen

Författare:
Petter Fredriksson
Vanja Galusic

Förord

Vi skulle vilja börja med att uttrycka ett stort tack till vår handledare Mari Paananen för allt stöd, input och för alla konstruktiva kommentarer under uppsatsskrivandet. Vi vill även tacka våra opponenter vars åsikter och idéer under seminarierna som har hjälpt oss att föra uppsatsen framåt och gjort den bättre.

Petter Fredriksson

Vanja Galusic

Sammanfattning

**Examensarbete i företagsekonomi, Handelshögskolan vid Göteborgs universitet,
Kandidatuppsats, Externredovisning HT18**

Författare: Petter Fredriksson och Vanja Galusic

Handledare: Mari Paananen

Titel: Hur stor andel företag väljer K3 frivilligt? - *Hur påverkar skuldsättningsgraden och andelen immateriella anläggningstillgångar företags benägenhet att välja K3?*

Bakgrund och problem: Studien undersöker hur stor andel av företag som frivilligt väljer att tillämpa det principbaserade regelverket K3 istället för det regelbaserade K2 i fyra olika branscher samt vilka faktorer som påverkar valet för att få en förståelse för varför företag väljer som de gör. Vid införandet av regelverken K2 och K3 fick små och medelstora företag möjligheten att välja mellan de båda regelverken. Båda regelverken har sina fördelar och nackdelar, och det är inte alltid självklart vilket regelverk som passar ett visst företag. Två viktiga anledningar till att ett företag skulle välja K3 trots den extra kostnaden är att K3 anses underlätta när det gäller att få tillgång till finansiering och att det är gynnsamt vid redovisning av immateriella anläggningstillgångar.

Syfte: Syftet med studien är att först undersöka andelen företag som väljer att redovisa med K3. Därefter undersöks empiriskt om man kan se att skuldsättningsgrad och andel immateriella anläggningstillgångar har en effekt på företags val mellan K2 och K3.

Metod: För att undersöka våra forskningsfrågor har vi valt en kvantitativ metod. Metodiken består av att först ta fram en univariabel analys och därefter använda sig av logistiska regressioner för att undersöka hur variablerna påverkar redovisningsvalet.

Resultat och slutsatser: Av alla företag i studien så väljer 45 av 409 företag att redovisa med K3. De flesta av dessa är i branschen Data, IT & telekommunikation där 24 företag väljer K3. När det gäller om skuldsättningsgrad påverkar redovisningsvalet så finner vi inget statistiskt säkerställt resultat för det. Man kan dock statistiskt säkerställa att företag som har en högre andel immateriella tillgångar oftare väljer redovisningsregelverket K3.

Förslag till vidare forskning: Det kan vara intressant att studera även hur andra nyckeltal påverkas av valet K2 eller K3. Rent metodologiskt vore en vidareutveckling av studien vara att specifikt kolla på de företag som har genomfört ett byte mellan de två regelverken.

Nyckelord: Redovisningsregelverk, principbaserad redovisning, regelbaserad redovisning, K2, K3, skuldsättningsgrad, omsättning, immateriella anläggningstillgångar.

Abstract

Degree project in business and economics, School of Business, Economics and Law at the University of Gothenburg, Bachelor thesis, Accounting HT18

Authors: Petter Fredriksson and Vanja Galusic

Supervisor: Mari Paananen

Title: Which proportion of companies choose the principle-based standard K3 voluntarily? – *How does the leverage and the share of intangible assets affect companies tendency to use K3?*

Background and problem: The study examines the proportion of companies that voluntarily choose to practice the principle-based standard K3 instead of the rule-based K2 in four different lines of business and also the factors that affect the choice to get a better understanding about why companies choose as they do. Small and medium-sized business have the ability to choose between the two standards. Both of the standards have their pros and cons, however it is not always obvious which standard to choose. Two major reasons for companies to choose K3 despite its higher cost is that it is considered to be easier to get access to financing using a higher standard and that it is in favor for companies with major intangible assets.

Purpose: The purpose of this study is to examine the proportion of companies that choose to practice K3. The study also examines if the leverage and the companies proportion of intangible assets has an effect in the choice of standard.

Method: A quantitative method has been chosen for the study. The methodology consists of firstly a univariate analysis and then a logistic regression to examine if the mean in leverage and intangible assets affects the choice between K2 and K3.

Result and conclusions: Out of 409 companies only 45 opted to practice K3. The majority of companies that opted to practice K3 operate in the field of “Data, IT & Telecommunication”. The statistics in the study does not show a correlation between leverage and choosing K3. The studies statistics on intangible assets shows that an increase in intangible assets increases the tendency to choose K3.

Proposals for further research: It would be interesting to study how other key indicators influences the choice of standards. A development of this study would be to research the companies which have made the transfer from K2 to K3.

Key words: Accounting framework, accounting principles, principle-based accounting, rule-based accounting, K2, K3, leverage, revenue, intangible assets.

Förkortningslista

IAS = International Accounting Standards

IASB = International Accounting Standards Board

BFN = Bokföringsnämnden

BFL = Bokföringslagen

EU = Europeiska Unionen

FoU = Forskning och Utveckling

IFRS = International Financial Reporting Standards

Innehållsförteckning

Förord	2
Sammanfattning	3
Abstract	4
Förkortningslista	5
Innehållsförteckning	6
1. Inledning	8
1.1 Bakgrundsbeskrivning	8
1.2 Problemdiskussion	9
1.3 Syfte	10
1.4 Problemformulering	10
2. Redovisningsregelverken	11
2.1 K-projektet	11
2.1.1 K1	12
2.1.2 K2	12
2.1.3 K3	12
2.1.4 K4	13
2.2 Skillnader mellan regelverken K2 och K3	13
2.3 Årsredovisning	13
3. Teoretisk referensram	14
3.1 Regelbaserade och principbaserade redovisningsregelverk	14
3.2 Immateriella anläggningstillgångar	15
3.3 Materiella anläggningstillgångar	16
3.4 Skuldsättningsgrad	16
4. Metod och datainsamling	17
4.1 Urval av företag	17
4.2 Skuldsättningsgrad	18
4.3 Immateriella anläggningstillgångar	19
4.4 Storlek på urval	19
4.5 Winsorize	19
4.6 Univariabel analys	20
4.7 Logistisk regression	20
4.8 Regressionsmodeller	20
4.9 Beskrivning och definitioner av variabler	21
5. Empiri	22
5.1 Andel företag som tillämpar K3 frivilligt i respektive bransch	22

5.2 Univariabel analys	23
5.3 Regressioner	24
5.3.1 Parvisa korrelationer	24
5.3.2 Skuldsättningsgrad	25
5.3.3 Andel immateriella anläggningstillgångar	26
6. Analys och diskussion	28
6.1 Analys av andel företag som väljer K2 och K3	28
6.2 Skuldsättningsgradens påverkan på redovisningsvalet	29
6.3 Andel immateriella anläggningstillgångars påverkan på redovisningsvalet	30
6.4 Diskussion	30
7. Slutsats	32
7.1 Svar på forskningsfrågor	32
7.2 Förslag till vidare forskning	33
Referenslista	34
Bilaga 1	37

Figurförteckning:

<i>Figur 1. Indelningen av K-regelverken (BFN, 2017b).</i>	11
<i>Tabell 1. Andel företag som tillämpar K3 frivilligt i respektive bransch</i>	22
<i>Tabell 2. Tabell med översikt av variablerna</i>	23
<i>Tabell 3. Tabell där skillnader i medelvärden och medianer testas</i>	24
<i>Tabell 4. Tabell över parvisa korrelationer, stjärna indikerar signifikans på 5 procentsnivån.</i>	24
<i>Tabell 5. Logistisk regression för hur skuldsättningsgraden påverkar valet mellan K2 och K3.</i>	25
<i>Tabell 6. Logistisk regression för hur andelen immateriella anläggningstillgångar påverkar valet mellan K2 och K3.</i>	26
<i>Tabell 7. logistisk regression för hur andelen immateriella anläggningstillgångar påverkar valet mellan K2 och K3 där aktiverat eget kapital är exkluderat.</i>	27

1. Inledning

Följande kapitel ger en introduktion till studien. Läsaren ges här en bakgrund till vad studien ämnar behandla, som därefter leder till problemdiskussion samt syftet som präglar arbetet. Kapitlet avslutas med studiens problemformulering.

1.1 Bakgrundsbeskrivning

Syftet med redovisning är att minska informationsasymmetrin mellan företag och omvärlden. I Sverige utvecklar förvaltningsmyndigheten "Bokföringsnämnden" (BFN) de regelverk som alla svenska privata företag måste förhålla sig till.

Mindre aktiebolag har stor frihet i sina redovisningsval till följd av att de har möjligheten att välja mellan att tillämpa redovisningsregelverken K2 och K3. K3 är det mer detaljerade, principbaserade regelverket. Här uppstår det en avvägning för företagen då de måste mäta kostnaden för en högre standard på redovisningen mot nyttan. En mer korrekt och detaljerad bild av företaget är mer kostsamt att producera, men det kan också ses som en investering. Vid en granskning av tidigare forskning angående redovisningsval förklarar Holthausen & Leftwich (1983) att alla handlingar som påverkar rörelsens resultat är ett redovisningsval. Författarna anser att det finns två primära faktorer som påverkar företags redovisningsval, storleken på företaget och skuldsättningsgraden. Genom redovisningsvalen anser man sig även kunna påverka intressenters bild av verksamheten. Författarna anser vidare att eftersom redovisningen har så många syften så kan man inte isolera ett problem och undersöka det enskilt, man måste se på hela bilden för att förstå sig på det individuella problemet. K2 och K3-regelverket är fortfarande relativt nya, därför finns det inte mycket forskning inom området. Majoriteten av tidigare forskning har fokuserat på skillnaderna i regelverken, eftersom att regelverken skiljer sig åt i allt från hur företagen får värdera tillgångar till hur redovisning av intäkter och uppskjuten skatt sker. Tidigare studier har därför inte undersökt hur företagen påverkas av att använda sig av olika redovisningsregelverk.

BFN:s huvudsakliga uppgift är att ge ut regler och informationsmaterial om bokföringslagen samt årsredovisningslagen. Med dessa regler har man skapat K-regelverken. Arbetet med K-projektet startade redan 2004 (BFN, 2017b). K-regelverken består av fyra kategorier (K1-K4), där företag av olika storlekar är tänkta att använda sig av de olika kategorierna. K1 används av enskilda näringsidkare med en årsomsättning under tre miljoner kronor. K2 används av mindre aktiebolag. K3 används av större aktiebolag och K4 avser de företag som frivilligt valt att tillämpa den internationella normgivningen IAS/IFRS (IFRS, 2018).

K2 är ett förenklat regelverk, med fokus på att underlätta årsboksluten för företagen, K3 är ett mer principbaserat regelverk där man har fler valmöjligheter i redovisningen. Den största fördelen med K2 är just det att regelverket är förenklat, vilket medför att kostnaderna och tidsåtgången för att upprätta årsbokslutet blir lägre för företagen. En nackdel är dock att redovisningen kan bli mindre rättvisande på grund av standardiseringar samt simplificeringar. Ytterligare en nackdel med K2 är att man i K3 kan använda sig av alternativa redovisningsregler som kan vara mer fördelaktiga beroende av inom vilken bransch företaget verkar (PwC, 2016). En stor nackdelen med K3-regelverket är att det ofta kräver professionell redovisningshjälp för att tillämpas. Dessa faktorer medför därför att kostnaden blir högre för att upprätta årsredovisningen enligt K3. Detta kan dock vägas upp av ett flertal

eventuella fördelar som tas upp i studien. Dotterbolag i en koncern påverkas generellt av mycket av modern när det gäller redovisningsval och har därför oftast inte ett eget val när det kommer till att välja redovisningsregelverk. Enligt Bassemir & Novotny-Farkas (2018) så gynnas företag som är nystartade och med snabb tillväxt av redovisningsregelverk med högre rapporteringskvalité. En mer detaljerad redovisning kan vara en fördel för företagen då externa intressenter såsom potentiella investerare prioriterar transparens i företagen.

Trots att det finns skillnader i större noterade bolags och små företags val av redovisningsregelverk så finns det få studier som granskar detta. Hope & Vyas (2017) anser att detta troligen beror på att det finns dåligt med underlag och att man inte heller är säker på att studierna som är gjorda på den europeiska marknaden är tillämpbara på andra marknader i världen. Det faktumet att så få studier har gjorts gör detta till ett ämne som är av betydelse att studera. Studien kan dessutom eventuellt hjälpa till att ge klarhet angående om hur små företag påverkas av sitt redovisningsval och om det skulle kunna vara lönsamt för dem att byta.

Ball, Robin & Wu, 2003 anser att vad som spelar större roll i företagens val av redovisningsregelverk faktiskt är marknaden som företaget verkar på samt intressenternas krav på redovisningen. Vidare så för Bowen, Ducharme & Shores (1995) ett liknande resonemang, då de förklarar att utöver de interna faktorerna såsom kostnad och simplicitet, så är de underförstådda kraven från de externa intressenterna en överhängande faktor. De externa intressenterna är aktörer som kan ha en stor makt över företagen och därför inverka på företagens redovisningsval. Holthausen & Leftwich (1983) argumenterar för att företagens skuldsättningsgrad är en betydande faktor i valet av redovisningsregelverk. Därför är det intressant att undersöka om man kan se om det finns någon korrelation mellan skuldsättningsgrad och val av redovisningsregelverk.

Det finns mycket som är utforskat gällande valet av redovisningsregelverken K2 och K3. Man skulle vid första anblick kunna anse att K2 är det mest logiska valet av redovisningsregelverk för mindre aktiebolag. Detta eftersom att K2 är både det billigare och det mer förenklade alternativet. Dock kan det tänkas finnas vissa incitament för företag i olika branscher att använda sig av K3, såsom komponentavskrivningar samt aktivering av immateriella anläggningstillgångar. Trots tidigare forskning angående redovisningsval så kvarstår det mycket oklarheter kring vilka faktorer som påverkar valet av regelverken K2 och K3.

1.2 Problemdiskussion

Företagens möjlighet till val av redovisningsregelverk skapar en diskussion kring attribut hos företagen som använder de olika redovisningsregelverken. Christensen (2012) menar att en stor del av tillgänglig forskning visar på att kostnaden för att frivilligt välja redovisningsregelverk med en högre standard är låg. Dock väljer en stor del av företag att inte använda sig av regelverk med högre kvalitet på den finansiella rapporteringen. Christensen menar att det kan finnas faktorer som akademiker missar och att det kanske inte är så fördelaktigt som många studier kommer fram till. Eftersom att det verkar finnas en skillnad mellan hur teoretiker anser att man borde göra och vad företag faktiskt gör i praktiken så är det intressant att i denna studien undersöka hur stor andel av företag som väljer att redovisa via K3 frivilligt. Ytterligare en intressant frågeställning är om man kan se om företag i olika branscher väljer att tillämpa K3 mer än i andra. Att regelverken är relativt nya är en bidragande faktor till varför det inte finns tillräckligt med tillgänglig statistik och att det

därför endast finns ett fåtal studier angående hur stor andel företag som väljer att redovisa enligt de olika regelverken.

Christensen (2012) undersöker företag som frivilligt valt att redovisa enligt IFRS istället för Tysk GAAP. Christensen argumenterar för att de företag som frivilligt valt regelverket med en högre redovisningsstandard verkar gynnas mest av valet. De företag som inte väljer IFRS har ofta personliga kontakter med kreditinstitut samt ägare och har därför inte samma behov av detaljer i redovisningen. Därför kan det analogt vara intressant att undersöka om man kan hitta skillnader mellan företag som redovisar via K2 och de som frivilligt valt att redovisa via K3. Vår studie ämnar undersöka om företag som väljer att använda sig av K3 har en högre skuldsättningsgrad, exempelvis PwC (2016) nämner att företag som redovisar enligt K3 ofta har lättare att få lån. Dock så nämner man också att det kan vara lättare att få tillgång till kapital genom andra metoder, exempelvis ägarfinansiering, vilket kan göra att företag som tillämpar K3 inte har en högre skuldsättningsgrad. Eventuellt kan de företag som väljer att inte redovisa enligt K3 också ha personliga kontakter på bankerna, som i studien av Tysk GAAP.

Ytterligare en faktor är att företag som väljer att redovisa enligt regelverket K2 endast har möjligheten att ta upp immateriella anläggningstillgångar som man har förvärvat i balansräkningen. Egenupparbetade immateriella anläggningstillgångar tas upp som en kostnad direkt i resultaträkningen. Om man istället väljer att följa K3 så har man till skillnad från i K2-regelverket möjligheten att aktivera egenupparbetade immateriella anläggningstillgångar i balansräkningen (Skatteverket, 2018a). Detta gör det intressant att studera om företag av liknande storlek har olika stor andel immateriella anläggningstillgångar beroende på vilket redovisningsregelverk de väljer att tillämpa. Detta leder till vår frågeställning om andelen immateriella anläggningstillgångar är en faktor vid valet mellan K2 och K3-regelverket.

1.3 Syfte

Syftet med studien är att undersöka om vi empiriskt kan visa hur utvalda faktorer påverkar när företag står i valet mellan K2 och K3. Studien kommer först att undersöka andel företag som väljer K3 frivilligt, trots att företagen kan välja att tillämpa det förenklade regelverket K2. Vidare analyserar vi också om man kan se skillnader mellan hur företag i olika branscher väljer redovisningsregelverk, och i så fall vilket regelverk de föredrar. När företagen är utvalda så undersöks om skuldsättningsgraden och andelen immateriella anläggningstillgångar påverkar om företag väljer att redovisas med K3 frivilligt.

1.4 Problemformulering

Hur stor andel av små och medelstora bolag i branscherna IT, fastighet, juridik samt utbildning väljer att tillämpa K3 frivilligt?

Påverkar skuldsättningsgraden hur stor andel företag som väljer K3?

Påverkar andelen immateriella anläggningstillgångar hur stor andel företag som väljer K3?

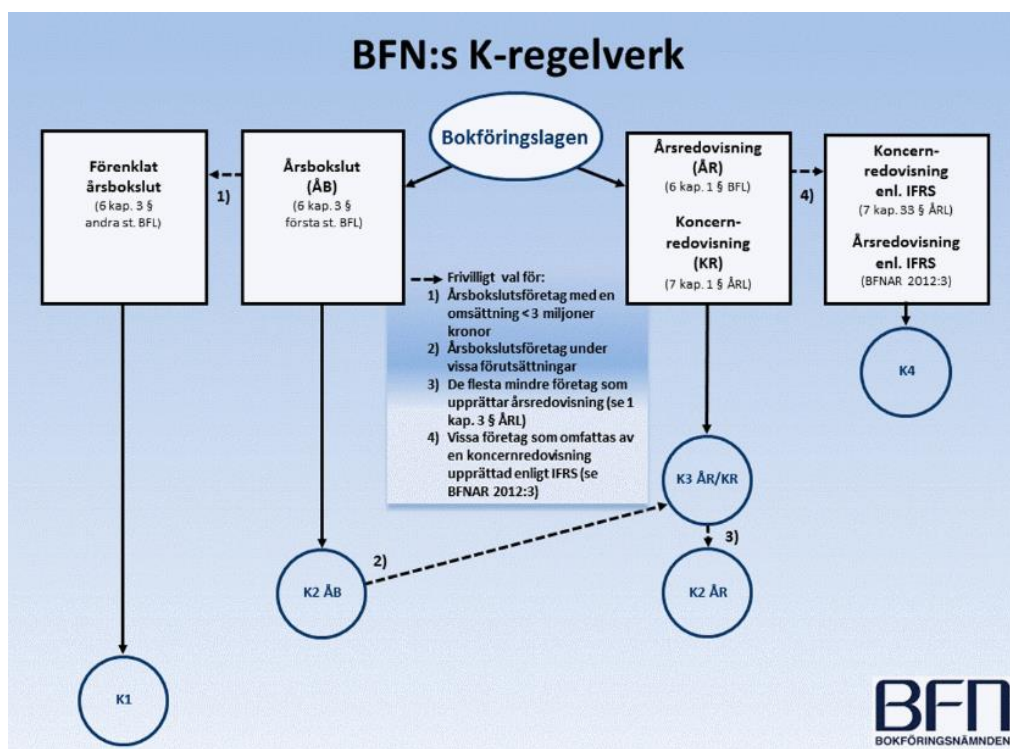
2. Redovisningsregelverken

I följande kapitel redogörs de redovisningsregelverk som gäller för svenska icke-noterade bolag. Kapitlet inleds med en introduktion till "K-projektet" som sedan följs upp av en beskrivning av de olika kategorierna samt en sammanfattning av skillnaderna mellan K2 och K3.

2.1 K-projektet

BFN beslutade den 13 februari 2004 om en förändring i inriktningen på normgivningsarbetet av redovisningen i Sverige. BFN har i uppgift att forma redovisningsreglerna för icke-noterade företag i Sverige. Beslutet att ändra inriktningen på normgivningen grundade sig i den växande skillnaden från den internationella utvecklingen av redovisning (BFN, 2017b). Detta resulterade i att man utvecklade fyra kategorier av regelverk i redovisningen (K-regelverken), där organisationer utifrån företagsform eller storlek ska tillämpa de olika regelverken. Utformningen av regelverken kallas för "K-projektet" och omfattar de olika kategorierna (K1-K4) som utgör regelverken (BFN, 2017b).

Innan K-regelverken infördes var det "Redovisningsrådets rekommendationer" (RR) som satte reglerna samt formade normgivningen för redovisningen i Sverige (BFN, 2017b). I "Figur 1" sammanställs hur redovisningen i de olika regelverken ska avslutas enligt bokföringslagen (Bokföringslag, 1999:1078).

Figur 1. Indelningen av K-regelverken (BFN, 2017b).

Figuren visar de olika kraven samt de frivilliga valen som avgör vilket K-regelverk organisationerna ska/kan tillämpa. De streckade pilarna i figuren visar de frivilliga val som

enligt BFN (2017b) majoriteten av Sveriges organisationer har möjligheten att göra. Nedan följer en mer ingående förklaring av de olika komponenterna i figuren samt de olika regelverken.

2.1.1 K1

Små enskilda näringsidkare och handelsbolag är de enda bolagsformerna som får redovisa enligt K1-regelverket. Organisationer som går under kategorin K1 har en nettoomsättning på under 3 miljoner kronor och ska endast göra ett förenklat årsbokslut. Bolag som går under kategorin K1 kan dock frivilligt välja att tillämpa K2-regelverket. De allmänna råd som ger vägledning för bolagen angående hur de ska upprätta det förenklade årsbokslutet bestäms i BFNAR 2006:1 och BFNAR 2010:1. K1 är ett regelbaserat regelverk, vilket betyder att det finns minimala möjligheter för egna tolkningar och val av värderingsmetoder (BFN, 2017a). Regelverket innehåller väldigt förenklade regler men behandlar trots det sambandet mellan redovisning och beskattning (Bokföringslag, 1999:1078).

2.1.2 K2

K2-regelverket får tillämpas av mindre privata aktiebolag samt mindre ekonomiska föreningar. Regelverket omfattas av BFNAR 2008:1 samt BFNAR 2009:1. "Mindre företag" definieras enligt Årsredovisningslag (SFS 1995:1554) som "företag som inte är större företag". Denna definition förklaras mer utförligt i kapitel 2.1.3. Bolagen som går under kategorin K2 har också möjligheten att välja att redovisa enligt det principbaserade regelverket-K3, detta förklaras också mer utförligt i kapitel 2.1.3. Regelverket under K2 är likt K1 också regelbaserat, det finns därför i princip inga möjligheter att ändra uppställningen av årsredovisningen (BFN, 2017a). Den stora skillnaden mellan K1 och K2 är dock att vid avslutningen av den löpande bokföringen ska man i K2 utöver de finansiella rapporterna även skicka in en sammanställning av tilläggsupplysningar samt en förvaltningsberättelse (Årsredovisningslag, SFS 1995:1554).

K1 och K2 utvecklades med samma mål, vilket var att vara tydliga samt enkla för företagare att tillämpa. På grund av att regelverken är förenklade så finns det minimala möjligheter för företag att göra egna bedömningar. Det är alltid möjligt för bolag att byta regelverk från K2 till K3, men att byta regelverk i motsatt riktning får endast utan särskilda skäl enbart göras en gång (BFNAR 2012:4). K2-regelverket kan endast tillämpas med en så kallad "framåtriktad tillämpning", vilket betyder att endast redovisning av händelser som sker efter tillämpningen får tillämpas av dess regler. Man får alltså inte använda sig av retroaktiv tillämpning (BFN, 2017c). Några exempel på poster som inte får finnas i K2-regelverket är "internt upparbetade immateriella anläggningstillgångar" samt potentiella skatteskulder. Dessa poster måste vid tillämpning av K2-regelverket därför bokas bort mot det egna kapitalet, vilket kan vara en börda för bolag där dessa poster är stora.

2.1.3 K3

Regelverket K3 är huvudalternativet när årsredovisning samt koncernredovisning upprättas i stora icke-noterade företag. Undantaget är moderföretag som frivilligt väljer att redovisa enligt de internationella redovisningsreglerna IFRS (K4). K3-regelverket är till skillnad från K1 och K2 principbaserat. Detta ger bolagen som tillämpar K3-regelverket större frihet att göra egna tolkningar samt värderingar så länge de följer de principer som råder. Det har också utvecklats en viss praxis runt regelverket för att vägleda bolagen som tillämpar K3 (BFNAR 2012:1). K3-regelverket får tillämpas av alla aktiebolag samt måste tillämpas av "större bolag". BFNAR 2008:1 är huvudregelverket för upprättandet av årsredovisning och

koncernredovisning. "Större bolag" definieras som bolag som uppfyller mer än ett av följande villkor (Årsredovisningslag, SFS 1995:1554):

- A. Medelantalet anställda i företaget har under vart och ett av de två senaste räkenskapsåren uppgått till mer än 50.
- B. Företagets redovisade balansomslutning har för vart och ett av de två senaste räkenskapsåren uppgått till mer än 40 miljoner kronor.
- C. Företagets redovisade nettoomsättning har för vart och ett av de två senaste räkenskapsåren uppgått till mer än 80 miljoner kronor.

Vid första tillämpning av K3-regelverket ska bolaget göra en "retroaktiv tillämpning", vilket betyder att man räknar om jämförelsetalen för föregående räkenskapsår som att de nya redovisningsprinciperna rådde redan då. Detta är för att göra det lättare att jämföra bolagens finansiella rapporter. Mindre bolag som tillämpar K3 är dock ett undantag och behöver inte göra en retroaktiv tillämpning, de måste dock upplysa om att de utnyttjar undantaget i noterna (BFN, 2017d).

2.1.4 K4

Regelverket K4 avser de företag som har valt att tillämpa den internationella normgivningen IAS/IFRS som utvecklas av IASB. Bolag som tillämpar K4 omfattas alltså till skillnad från de övriga K-regelverken inte av BFN:s normgivning (SRF, 2017). Alla noterade och finansiella företag inom EU ska använda sig av IFRS. Syftet med IFRS är att minska skillnaderna mellan olika länders redovisningspraxis (IFRS, 2018). Eftersom att IFRS inte behandlar beskattningsregler bidrar detta till en mer harmoniserad global ekonomi. Detta är en av grundpelarna i EU:s strategi mot en gemensam kapitalmarknad. Stora onoterade företag har friheten att välja mellan de principbaserade regelverken K3 och IFRS. En stor skillnad mellan IFRS och de övriga K-regelverken är att tillgångar och skulder värderas till verkligt värde i en mycket större utsträckning i IFRS (SRF, 2017). Då försiktighetsprincipen är en ledande redovisningsprincip i de övriga K-regelverken blir en effekt av detta att svängningar i de finansiella rapporterna blir mycket större (SRF, 2017).

2.2 Skillnader mellan regelverken K2 och K3

Då K3 fortfarande är ett relativt nytt redovisningsregelverk finns det mycket oklarheter runt kategorin. Det föreligger också ett flertal skillnader i regelverken K2 och K3, det krävs därför olika nivå av kunskap inom redovisning för att tillämpa de båda regelverken på bästa sätt. Då det regelbaserade regelverket K2 inte har lika mycket rum för egna tolkningar och valmöjligheter så krävs det inte heller lika mycket kunskap för att effektivt tillämpa regelverket (BFN, 2017b). I K3 lämnas mer utrymme för kvalificerade uppskattningar och bedömningar på grund av att regelverket saknar detaljregler. Det råder således mycket mindre variation i de finansiella rapporterna i de företag som använder sig av mer reglerade redovisningsstandarder.

2.3 Årsredovisning

Alla aktiebolag är enligt bokföringslagen skyldiga att upprätta en årsredovisning (Årsredovisningslag, SFS 1995:1554). Årsredovisningen i K2 upprättas enligt bestämda uppställningsformer, det är alltså inte tillåtet att justera något även om årsredovisningslagen säger något annat. Detta betyder att bolaget inte får slå ihop poster i årsredovisningen även om syftet är att göra den mer begriplig. Årsredovisningen enligt K2 ska förutom balans- och resultaträkning innehålla förvaltningsberättelse samt noter (tilläggsupplysningar) (BFNAR

2008:1). I årsredovisningen som upprättas enligt K3 ska utöver det som ska redovisas i en årsredovisning enligt K2 eventuell även innehålla rapport över förändring i eget kapital samt kassaflödesanalys. Mindre aktiebolag som tillämpar K3 behöver dock inte rapportera kassaflödesanalys och förändring i eget kapital (7 kap. 31§ ÅRL).

Vad gäller förvaltningsberättelsen så är skillnaden i regelverken att i K3 så måste den för större bolag innehålla information om utländska filialer, användning av finansiella instrument och icke-finansiell information. I resultaträkningen är den enda omfattande skillnaden mellan de båda regelverken att man får endast använda sig av en kostnadsindelad resultaträkning när man tillämpar K2, till skillnad från K3 där man får välja mellan kostnadsindelad och funktionsindelad resultaträkning (BFNAR 2012:1). Anledningen till detta är att en funktionsindelad resultaträkning innebär högre krav på redovisningen. Skillnaden mellan tillämpningen av K2 och K3 i balansräkningen är att man som ett större bolag i K3 måste redovisa uppskjuten skatt. Man har möjligheten som ett mindre bolag i K3 göra ett undantag här. Till skillnad från K2 där man under inga omständigheter får redovisa uppskjuten skatt. Man får inte heller i K2 lägga till eller ta bort poster samt rubriker i årsredovisningen. Enligt K3 så får man i balansräkningen göra dessa förändringar med syftet att göra informationen mer begriplig och relevant för användarna av de finansiella rapporterna (BFNAR 2012:1).

Notera att man i årsredovisningen ska förtydliga och komplettera informationen i bolagets finansiella rapporter. Kraven på tilläggsupplysningarna är väldigt låga när man tillämpar regelverket K2. För bolag som tillämpar regelverket K3 är det dock högre krav på noterna. Här ska man beskriva hur man har bedömt och uppskattat de värderingar som gjorts (BFNAR 2012:1).

3. Teoretisk referensram

I följande kapitel redogörs det teoretiska ramverket för studien som bygger på tidigare forskning inom ämnet principbaserade och regelbaserade redovisningsregelverk. Forskningen hanterar de essentiella skillnaderna i redovisningen av anläggningstillgångar. Kapitlet innehåller även tidigare forskning angående skuldsättningsgrad.

3.1 Regelbaserade och principbaserade redovisningsregelverk

Enligt Alexander & Jermakowicz (2006) är redovisningen samt de finansiella rapporternas syfte att ge en uppfattning om företags ekonomi som inte är missledande. Det har dock gång på gång visat sig att regelbaserade redovisningsregelverk är otillräckliga eftersom att man inte kan reglera alla potentiella ekonomiska händelser och situationer. Det finns därför här utrymme för att manipulera bilden av företags finansiella ställning. Den principbaserade regleringen skapar dock problem på andra håll då olika aktörer på marknaden har möjligheten att utnyttja dessa nya system för att göra individuella bedömningar som skapar en informationsasymmetri mellan företag och kund (Alexander & Jermakowicz, 2006). Enligt Agolia, Doupnik & Tsakumis (2011) är företag mindre benägna att föra "aggressiv redovisning" om de följer ett mer principbaserat regelverk. Detta på grund av att regelbaserade redovisningsregelverk ofta har kryphål som används för att "laga böckerna". Redovisningen i världen utvecklas därför generellt mot en mer principbaserad redovisning.

Detta kan kopplas till Collins, Pasewark, William, Riley & Marks (2012) studie som visar att olika redovisningsstandarder har en avgörande roll i förhandlingar, där en redovisning med en högre standard är till företagets fördel. Collins et al. (2012) förklarar hur redovisningens nivå av reglering även är relaterad till klassificeringen av kreditavtal, då studien visar att principbaserade regelverk har en klar fördel här. Man förklarar också hur spridningen i klassificeringen av avtalen är relaterad till rapporterings-standarderna. Här grundar sig debatten kring för- och nackdelarna med att adoptera principbaserade redovisningsregelverk, då principbaserade redovisningsregelverk i regel har en högre standard än regelbaserade.

Wüstemann & Wüstemann (2010) ifrågasätter dock principbaserade regelverks trovärdighet eftersom att de inte tillämpas konsekvent. De argumenterar för att företag utan klara riktlinjer i redovisningen kan tolka identiska finansiella situationer på olika sätt genom att använda sig av olika redovisningsmetoder. Författarna argumenterar också för att regelbaserad redovisning skapar tydligare riktlinjer för företagsledare att följa, vilket i sin tur minskar den potentiella informationsasymmetrin mellan företag och samhället.

Leuz & Verrecchia (2000) förklarar i sin studie att små företag ofta väljer att redovisa enligt det regelverk med minst detaljerade regler. Skillnader i redovisningens nivå av komplexitet kan påverka företagets val av redovisningsregelverk då ett mer detaljerat regelverk kan avskräcka företagare. Då författarna förklarar hur ekonomiska teorier föreslår att företags engagemang till att öka sin transparens sänker kapitalkostnaderna i företaget. Då informationsasymmetrin mellan företagen och potentiella investerare påverkar kapitalkostnaden.

3.2 Immateriella anläggningstillgångar

Enligt Lev (2008) finns det risk för att forsknings- och utvecklingsföretag hindras i sin utveckling om de inte får ta upp sina immateriella anläggningstillgångar i balansräkningen. I regelbaserade redovisningsregelverk finns det mer frekvent begränsningar för vad som får redovisas som en immateriell anläggningstillgång, till skillnad från i principbaserade redovisningsregelverk. Här skiljer man ofta på "förvärvade immateriella anläggningstillgångar" och "egenupparbetade immateriella anläggningstillgångar". Då förvärvade immateriella anläggningstillgångar får tas upp i balansräkningen om de har ett "betydande värde för verksamheten inom kommande år". Lev (2008) visar i sin studie att företag påverkas starkt av de olika reglerna runt redovisningen av immateriella anläggningstillgångar, då principbaserade regelverk i regel är mer avancerade så agerar begränsningarna i vad som får redovisas som en inträdesbarriär för små företag. När det handlar om egenupparbetade immateriella anläggningstillgångar i regelbaserade redovisningsregelverk så får dessa inte redovisas som tillgångar i balansräkningen och stärka bilden av företagets finansiella ställning. Detta betyder att exempelvis utvecklingsarbeten i företagen inte får aktiveras utan måste redovisas som en kostnad i resultaträkningen direkt. Företag som påverkas mest av denna begränsning är företag som är verksamma inom teknik- och forsknings-branscher där egenupparbetade immateriella anläggningstillgångar utgör stora delar av företagets balansomslutning (Lev, 2008).

Enligt Boone & Raman (2001) finns det en risk för att det uppstår en felaktig bild av företags finansiella ställning när egenupparbetade immateriella anläggningstillgångar inte får tas upp i balansräkningen. Eftersom att det verkliga värdet på företagets tillgångar då skiljer sig från det redovisade värdet. För att ge en så rättvisande bild av värdet på företagets tillgångar som möjligt rekommenderar André, Dionysiou & Tsalavo (2018) i sin studie att man skiljer på

forskningsfasen och utvecklingsfasen för tillgången. Där utgifterna under forskningsfasen inte ska aktiveras utan att den kostnadsförs direkt. Detta på grund av osäkerheten i om tillgången kommer att generera framtida ekonomiska fördelar. André et al. (2018) anser också att regelverk som tillåter att man tar hänsyn till restvärdet vid avskrivningar på tillgångar samt tillåter uppskrivningar på tillgångar gynnar företagen som tillämpar regelverket. Då detta är ett attribut hos principbaserade regelverk så är det ytterligare en faktor som straffar små företag.

3.3 Materiella anläggningstillgångar

Materiella anläggningstillgångar kan till exempel vara fastigheter, mark, inventarier och maskiner. Den största skillnaden mellan principbaserade och regelbaserade redovisningsregelverk här är generellt metoderna för avskrivningar (Stárová & Čermáková 2010). Stárová & Čermáková (2010) analyserar fördelarna och nackdelarna med att använda sig av komponentavskrivningar samt det traditionella sättet att göra avskrivningar på materiella anläggningstillgångar. I studien visar författarna hur de olika metoderna påverkar bilden av företagets finansiella ställning samt hur de påverkar företagets skattemässiga resultat. Författarna förklarar att komponentavskrivningar ger en mer rättvis bild av tillgångarnas värde, på grund av att fastigheter och inventarier ofta består utav många separata delar som slits med olika hastighet. Dock bidrar det traditionella sättet att skriva av tillgångar på, som ofta används i regelbaserade redovisningsregelverk den mest effektiva metoden skattemässigt, då den sänker det skattemässiga resultatet.

Detta är relevant främst inom de branscher där balansomslutning till stor del består utan materiella anläggningstillgångar. Fastighetsbranschen påverkas följaktligen betydligt då kravet att göra komponentavskrivningar tvingar företagen att värdera tillgångarna så att de visar ett mer rättvist värde (Stárová & Čermáková, 2010). Komponentavskrivningar görs nästan uteslutande i principbaserade redovisningsregelverk då komponentavskrivningar ofta kräver professionell redovisningshjälp. Vid tillämpning av regelbaserade redovisningsregelverk kräver regelverken sällan att företagen ska använda sig av komponentavskrivningar, företagen ska istället värdera och skriva av tillgångarna som en enhet och får alltså inte dela upp tillgångarna i komponenter. Enligt Stárová & Čermáková, (2010) så ger det traditionella sättet att skriva av materiella anläggningstillgångar en sämre uppfattning av företagets faktiska finansiella ställning.

Principbaserade redovisningsregelverk tillåter också möjligheten att göra uppskrivningar på tillgångar i större utsträckning än regelbaserade. På grund av att redovisningsregelverken varierar i hur specifika de är i redovisningen av materiella anläggningstillgångar kommer de mer principbaserade regelverken generellt att kräva mer professionell redovisningshjälp i en högre grad än vad regelbaserade redovisningsregelverk kräver (Christensen, Lee, Walker & Zeng, 2015).

3.4 Skuldsättningsgrad

Christensen (2012) argumenterar för att även om det finns många fördelar för företag att använda sig av redovisningsregelverk med högre standard, så väljer en stor del av företagen att inte använda sig av dessa. Författaren anser att det finns många faktorer i frågan som akademiker utelämnar. På grund av detta kan det vara svårt att få en övergripande bild av hur stor påverkan ett företags skuldsättningsgrad egentligen har på valet av redovisningsregelverk. Enligt Christensen (2012) så är kanske redovisningsregelverk med högre standard inte så fördelaktigt som många studier argumenterar för. Enligt Christensen et

al. (2015) har de företag som inte väljer ett regelverk med en högre standard generellt en bra kontakt med sina kreditinstitut, därför är det högst möjligt att företag som tillämpar principbaserade regelverk inte har en större skuldsättningsgrad än företag som tillämpar regelbaserade redovisningsregelverk. Enligt Holthausen & Leftwich (1983) är skuldsättningsgraden en av de två faktorer som påverkar företagen mest i alla typer av redovisningsval, där den andra faktorn är storleken på företaget. Då relationen mellan företags skulder och eget kapital utgör företagets kapitalstyrka anser Holthausen & Leftwich (1983) att företagets val av redovisningsregelverk påverkar kapitalkostnaderna indirekt.

Då kapitalintensitet är en mycket varierande inträdesbarriär beroende på bransch, anser Ball et al. (2003) att även vilken bransch ett företag verkar inom har en betydande roll i valet av redovisningsregelverk. Man argumenterar för att kvaliteten på redovisningen inte är en avgörande faktor så länge marknaden accepterar den. Ball et al. (2003) förklarar att företag inom kapitalintensiva branscher måste göra en avvägning mellan ägar- och lånefinansiering, vilket påverkar företagets handlingsfrihet. Utgångspunkten är alltid att nå en så billig finansiering som möjligt utan att öka den finansiella risken mer än nödvändigt. Ett kreditinstitut kräver ränta och kanske även löpande amortering, medan ägare kan avstå från utdelning under tuffa tider med förväntningar om en större utdelning i framtiden. Man hävdar dock i studien att ägarfinansiering är väldigt dyrt relativt lånefinansiering (Ball et al., 2003).

4. Metod och datainsamling

För att undersöka våra forskningsfrågor har vi valt en kvantitativ metod. Metodiken består av att först göra en univariabel analys och därefter en logistisk regression. Detta ger resultat som kan presenteras på ett lättförståeligt sätt och kontrollerar för faktorer som kan tänkas påverka resultaten.

4.1 Urval av företag

Fyra stycken branscher studeras. Branscherna i fråga valdes eftersom att de ansågs extra intressanta när det kommer till att studera deras skuldsättningsgrad och hur stor andel immateriella anläggningstillgångar de har. Branscherna som valts är Data, IT och Telekommunikation; Utbildning, Forskning & Utveckling; Fastighetsverksamhet och Juridik, Ekonomi & Konsulttjänster. Data, IT och Telekommunikation valdes eftersom att det är en bransch där en stor del av produkten många gånger är immateriell. Utbildning, Forskning & Utveckling valdes med förhoppningen att det skulle finnas forskningsföretag som har egenupparbetade immateriella anläggningstillgångar och därför borde ha incitament att välja K3 som redovisningsregelverk. Fastighetsverksamhet valdes eftersom att det i litteraturen nämns att de många gånger har incitament att välja K2 för att slippa komponentavskrivningar som är obligatoriska i K3-regelverket. Juridik, Ekonomi & Konsulttjänster valdes eftersom att branschen är en del av ämnet som studeras, och därför kan man anta att man inom denna bransch har bättre koll när det gäller valet av regelverk och vad som passar deras företag bäst. Av denna anledning är det intressant att se om deras val skiljer sig ifrån de övriga branscherna.

Företagen som studeras är företag som frivilligt kan tillämpa K3-regelverket i sin redovisning. Som nämnt tidigare så måste företag som under de två senaste åren överstiger två av kriterierna; 80 miljoner kronor i omsättning, 40 miljoner i balansomslutning och 50

stycken anställda tillämpa K3 (BFN, 2018). Därför använde vi detta som sökkriterier i Retriever Business. Datan från Retriever Business hämtades under december 2018. Företagsfakta för de fyra branscherna hämtades separat. Antal anställda sattes till minst 10 och omsättningen till minst 10 miljoner kronor för att rensa bort de allra minsta företagen.

Företag som ingår i en koncern måste ofta tillämpa det regelverk som koncernen vill att de ska använda och har därför ofta inget eget val när det gäller redovisningsregelverk. Dotterbolag exkluderades därför från urvalet innan något mer gjordes. Detta gjordes genom att ta bort alla företag som hade information i någon av kolumnerna som har med koncerner att göra.

Därefter hämtades information angående om företagen använder K2 eller K3 från företagens senaste årsredovisningar. Detta gjordes genom att årsredovisningarna laddades ner från Retriever Business och därefter så hämtades informationen manuellt från dessa. Informationen hämtades för de ungefär 100 största företagen baserat på omsättning för varje bransch. Totalt blev det 409 observationer. Detta ger oss information över det totala antalet företag som väljer K2 och K3, och även över hur fördelningen ser ut i de olika branscherna.

Om ett företag är över kraven för att vara tvunget att redovisa med K3 vid senaste årsredovisningen så har de fallit bort i urvalet, även om de eventuellt kanske bara är över kraven detta år och därför skulle kunna använda K2 som sitt regelverk. På samma sätt så får man med företag som kan ha varit över kraven tidigare år men nu inte är det och därför måste redovisa via K3

En annan begränsning i urvalet är att företag skulle kunna vara över ett av kraven, exempelvis att man har en väldigt hög omsättning men att antalet anställda och balansomslutningen är under kraven. Detta bedömdes som sällsynt och därför studerades endast företag som var under alla tre kraven.

4.2 Skuldsättningsgrad

Skuldsättningsgraden beräknas som:

$$\text{Skuldsättningsgrad} = \frac{\text{Justerad skulder}}{\text{Justerat eget kapital}}$$

$$\text{Justerade skulder} = \Sigma KF + \Sigma LF + (BS \times OR)$$

$$\text{Justerat eget kapital} = EK + ((1 - BS) \times OR)$$

där *KF* är kortfristiga skulder, *LF* är långfristiga skulder, *BS* är bolagsskatt, *OR* är obeskattade reserver och *EK* är eget kapital.

Bolagsskatten är 22 procent (Skatteverket, 2018b)

Skuldsättningsgraden beräknades av textförfattarna själva eftersom att precis som med många andra nyckeltal kan det skilja i exakt beräkningsmetod. Formeln ovan användes. Justerade skulder är summan av skulder plus skatten på obeskattade reserver. Skatten på obeskattade reserver adderas för att det är en skuld som man har till skatteverket. Justerat eget kapital är

eget kapital + obeskattade reserver - skatten på obeskattade reserver. Anledningen till att man lägger till obeskattade reserver är att förutom skatten så är också posten obeskattade reserver eget kapital. Denna definition används exempelvis av Visma (2018), men också av Retriever Business som man kan konstatera av jämförelsen. Vid en jämförelse med siffrorna som laddades ner från Retriever Business så verkar de ha räknat på samma sätt, siffrorna verkar vara exakt samma så när som på avrundningar. Dock användes ändå skuldsättningsgraden som vi själva beräknade som underlag

Efter att skuldsättningsgraden beräknats så undersöker vi om skuldsättningsgraden skiljer sig mellan företagen som valt att tillämpa K2 och de som har valt K3-regelverket.

4.3 Immateriella anläggningstillgångar

Andel immateriella anläggningstillgångar definieras i denna studie som:

$$\text{Andel IM} = \frac{\Sigma IM}{\Sigma \text{totala tillgångar}}$$

där IM är immateriella anläggningstillgångar.

Detta beräknas på ovanstående sätt eftersom att man vill undersöka om företag som väljer K3-regelverket frivilligt har en högre andel immateriella anläggningstillgångar och att det därför eventuellt skulle kunna tyda på att de valde K3-regelverket på grund av fördelarna man får i redovisningen av immateriella anläggningstillgångar.

4.4 Storlek på urval

Enligt Bryman och Bell (2017) så är det den absoluta storleken på ett urval som är av största vikt, och inte storleken relativt populationen. Genom att öka storleken på stickprovet så ökar sannolikheten för att precisionen ska bli större också i det prov som undersöks. De ger exemplet att ett nationellt urval på 1000 personer i Sverige kan ha samma validitet som ett nationellt urval i Storbritannien, trots att den sistnämndas population är mångfalt större. Urvalet i vår studie består av 409 observationer. Företagen med högst omsättning i varje bransch valdes, eftersom dessa ansågs ha störst incitament att välja K3. Man kan tydligt se att benägenheten att välja K3-regelverket minskar desto lägre omsättning företagen har, och därför så hade fler undersökta företag i de olika branscherna troligtvis inte resulterat i att man hittar många fler företag som väljer att tillämpa K3-regelverket.

4.5 Winsorize

För att inte extremvärden ska ge ett skevt resultat så användes metoden winsorizing. Istället för att utesluta extremvärden så ändras värdet på dessa så att de antar värdet för den 99e percentilen. Det går att diskutera angående om det är korrekt att ändra värdet på en observation eller om det är bättre att faktiskt utesluta den eller göra på annat sätt. Vi valde dock denna metod för att maximera antalet observationer. När skuldsättningsgraden granskades så fanns några företag med extremt stor negativ skuldsättningsgrad och något företag med en stor positiv skuldsättningsgrad. Dessa värden blev justerade med hjälp av winsorize, mer detaljerad information om hur värdena var före och efter winsorize redovisas i

bilaga 1. Andel immateriella tillgångar hade inte lika stort antal extremvärden men winsorize-metoden användes även här. Även detta redovisas mer detaljerat i bilaga 1.

En diskussion fördes om att istället för att använda sig av winsorize utesluta företag med negativ skuldsättningsgrad och även företag med allra störst skuldsättningsgrad. Detta eftersom det troligtvis rör sig om företag som är nära konkurs och inte beskriver företag rent generellt. Dock föll valet ändå på winsorize, främst för att det medförde att så många observationer som möjligt kunde användas. Robusthetstest genomfördes även genom att göra analysen med och utan rensning varpå resultaten inte ändras nämnvärt.

4.6 Univariabel analys

För att få en överblick över variabelernas värden så listas deras medelvärde, standardavvikelse, median, minsta värde och största värde. Detta gjordes med hjälp av univariate funktionen i Stata. Därefter så används ett t-test för att jämföra medelvärdet hos företag som väljer K3 jämfört med de som använder K2. Om p-värdet är under 0,05 så anser vi att skillnaden är signifikant. Om p-värdet är högre än så ansågs det inte kunna påvisas någon signifikans. För att undersöka hur medianerna skiljer sig så gjordes ett Mann–Whitney–Wilcoxon test, det kallas ibland även för Wilcoxon rank-sum test. Även när vi testar medianerna så vill vi ha ett p-värde under 0,05 för att skillnaden ska anses vara signifikant.

4.7 Logistisk regression

För att undersöka hur skuldsättningsgraden och andelen immateriella anläggningstillgångar påverkar valet mellan K2 och K3 använder vi oss av logistiska regressioner. Anledningen till att logistisk regression används är att utfallet vi undersöker är binärt, det kan antingen vara K2 eller K3. I regressionerna så anger antalet stjärnor hur stor signifikans en variabel har på effekten hos det man undersöker. Tre stjärnor innebär att man har säkerhet med enprocentsnivån medan två stjärnor innebär en säkerhet på femprocentsnivån. Lägre säkerhet än så anses som att man inte kan visa någon signifikans för effekten av just den variabeln.

För att kontrollera för om det finns multikollinearitet mellan variabelerna så kontrolleras variabelernas parvisa korrelationer. För att inte få för stora koefficienter så skalas eller logaritmeras vissa variabler. Nedan i beskrivningen av variabelerna så anges eventuella skalningar och logaritmeringar.

4.8 Regressionsmodeller

$$K2e3 = \beta_0 + \beta_1 skuld + \beta_2 oms + \beta_3 kassa + \beta_4 rt + \beta_5 2. bra + \beta_6 3. bra + \beta_7 4. bra + \varepsilon$$

$$K2e3 = \beta_0 + \beta_1 andelim + \beta_2 tillg + \beta_3 aktiv + \beta_4 godw + \beta_5 2. bra + \beta_6 3. bra + \beta_7 4. bra + \varepsilon$$

4.9 Beskrivning och definitioner av variabler

I kursiv stil anges variabelns förkortning i regressionen och den univariabla analysen.

Skuldsättningsgrad, *skuld*

Anger företagets skuldsättningsgrad i antal gånger det egna kapitalet.

Andel immateriella anläggningstillgångar, *andelim*

Anger andel immateriella anläggningstillgångar som andel av det totala kapitalet.

K2 eller K3, *K2e3*

En dummyvariabel som anger om företaget har valt att använda sig av K2 eller K3 som sitt redovisningsregelverk. Där 0=K2 och 1=K3.

Bransch, *bra*

En dummy variabel som anger vilken av branscherna som företagen tillhör.

I regressionsmodellen är branscherna numrerade som

- 1.bra: Data, it & telekommunikation.
- 2.bra: Fastighetsverksamhet.
- 3.bra: Juridik, ekonomi & konsulttjänster.
- 4.bra: Utbildning, forskning & utveckling.

Omsättning, *oms*

Anger företagets omsättning i tusentals kronor.

Denna variabel logaritmeras med den naturliga logaritmen.

Kassalikviditet, *kassa*

Beskriver företagen förmåga att betala sina skulder i korta loppet, anges ursprungligen i procent. Variabeln delas med 100 för skalningen.

Långfristiga skulder, *lfs*

Anger hur mycket långfristiga skulder företaget har i tusentals kronor

Denna variabel skalas med totala tillgångar genom att dess värden divideras med värdena för totala tillgångar.

Avkastning på totalt kapital, *rt*

Är ett nyckeltal som beskriver företagets avkastning jämfört med balansomslutningen. Det anses vara ett bra nyckeltal eftersom att det är oberoende av hur de har finansierat sitt kapital. Anges ursprungligen i procent men delas med 100 för skalningen.

Totala tillgångar, *tillg*

Anger företagets totala tillgångar i tusentals kronor.

Denna variabel används för att skala andra variabler.

Aktiverat arbete egen räkning, *aktiv*

Anger tidigare utgifter som har aktiverats i balansräkningen, anges i tusentals kronor.

Denna variabel skalas med totala tillgångar genom att dess värden divideras med värdena för totala tillgångar.

Goodwill, godw

En immateriell tillgång uppstår exempelvis när man köper företag för högre än bokfört värde, anges i tusentals kronor

Denna variabel skalas med totala tillgångar genom att dess värden divideras med värdena för totala tillgångar.

5. Empiri

Följande kapitel sammanställer den data som samlats in från företag inom fyra olika branschens årsredovisningar och resultaten presenteras. Kapitlet inleder med en redovisning av hur stor andel av företagen i respektive bransch som valt att redovisa enligt de olika regelverken, därefter följer en statistisk analys av om företagens skuldsättningsgrad samt andel immateriella anläggningstillgångar påverkar valet mellan K2 och K3.

5.1 Andel företag som tillämpar K3 frivilligt i respektive bransch

Alla företag	Antal	Procent
	36	
Antal som använder K2	4	89%
Antal som använder K3	45	11%
Summa	40	100%
	9	
Data, IT & Telekommunikation		
Antal som använder K2	76	76%
Antal som använder K3	24	24%
Summa	10	100%
	0	
Fastighetsverksamhet		
Antal som använder K2	98	95%
Antal som använder K3	5	5%
Summa	10	100%
	3	
Juridik, Ekonomi & Konsulttjänster		
Antal som använder K2	90	88%
Antal som använder K3	12	12%
Summa	10	100%
	2	
Utbildning, Forskning & Utveckling		
	10	
Antal som använder K2	0	96%
Antal som använder K3	4	4%
Summa	10	100%
	4	

Tabell 1. Andel företag som tillämpar K3 frivilligt i respektive bransch.

Statistiken visar att 45 av 409 företag i studien valt att tillämpa K3. Resultaten visar att andelen företag som valt att frivilligt tillämpa K3-regelverket skiljer sig åt markant beroende av vilken bransch företaget är verksamt inom. Analyserar vi andelen företag som frivilligt tillämpar K3 i varje bransch separat så får vi väldigt skilda resultat och en möjligen mer rättvis bild av verkligheten.

Branschen “Data, IT & Telekommunikation” är den bransch där andelen företag som frivilligt tillämpar K3-regelverket är störst. Statistiken visar att 24 av 100 företagen inom branschen “Data, IT & Telekommunikation” tillämpar K3. Detta är i relation till de andra branscherna i vår studie en mycket hög andel.

Branschen “Fastighetsverksamhet” valdes på grund av dess attribut att andelen materiella anläggningstillgångar är generellt en av de största posterna i balansomslutningen. På grund av detta är vi inte förvånade över att andelen företag som frivilligt tillämpar regelverket K3 är relativt låg. Endast 5 av 103 företag i branschen “Fastighetsverksamhet” väljer att tillämpa K3 frivilligt. Varför statistiken ser ut som den gör i branschen analyserar vi i efterföljande kapitel.

I branschen “Juridik, Ekonomi & Konsulttjänster” tillämpar 12 av 102 företag regelverket K3. Då urvalet är de största företagen i branschen som frivilligt får tillämpa K3 är det många av företagen i studien som är på gränsen till att tvingas tillämpa K3. Detta bidrar till den höga andelen företag som tillämpar regelverket.

I branschen “Utbildning, Forskning & Utveckling” är antalet företag som frivilligt väljer att tillämpa K3-regelverket mindre än vad vi först förväntade oss. Då endast 4 av 104 företag i studien tillämpar K3 gör det branschen “Utbildning, Forskning & Utveckling” till den bransch som har lägst andel företag som tillämpar regelverket K3. Anledningen till detta är till stor del att urvalet innehåller stora mängder företag som har relativt låga immateriella anläggningstillgångar. Detta beror på att majoriteten av forsknings- och utvecklingsföretag ingår i koncerner.

Vid insamlingen av data noterades även att ju lägre omsättningen är i företagen, desto lägre är tendensen att tillämpa K3-regelverket. Ju större omsättningen är, desto större är tendensen att välja K3. Man kan se en tendens i att när företagen i undersökningen blir mindre i storlek så blir antalet företag som väljer K3 näst intill obefintligt.

5.2 Univariabel analys

Variabel	n	Medelvärde	Standardavvikelse	Min	Median	Max
Skuldsättningsgrad	409	3,317	5,907	-3,187	1,579	37,281
Andel immateriella anläggningstillgångar	409	0,021	0,048	0,000	0,007	0,467
Aktiverat arbete egen räkning	409	0,008	0,027	0,000	0,000	0,235
Goodwill	409	0,003	0,027	0,000	0,000	0,420
Omsättning	409	10,102	0,329	9,536	10,057	11,113
Långfristiga skulder	409	0,049	0,123	0,000	0,000	0,722
Avkastning på totalt kapital	409	0,209	0,244	-2,220	0,203	0,807
Kassalikviditet	409	1,716	0,938	0,140	1,531	8,781

Tabell 2. Tabell med översikt av variablerna

Variabel	Företag som använder K2			Företag som använder K3			t-test		ranksum-test	
	n	Medelvärde	Median	n	Medelvärde	Median	Diff medel	p-värde	diff median	p-värde
Skuldsättningsgrad	364	3,298	1,514	45	3,470	2,105	0,172	0,8534	0,591	0,6223
Andel immateriella anläggningstillgångar	364	0,005	0,000	45	0,152	0,066	0,147	0,000	0,066	0,000
Aktiverat arbete egen räkning	364	0,001	0,000	45	0,063	0,000	0,062	0,000	0,000	0,000
Goodwill	364	0,003	0,000	45	0,004	0,000	0,001	0,8446	0,000	0,4296
Omsättning	364	10,069	10,026	45	10,373	10,31	0,304	0,0026	0,284	0,000
Långfristiga skulder	364	0,047	0,000	45	0,065	0,000	0,018	0,3767	0,000	0,1149
Avkastning på totalt kapital	364	0,218	0,209	45	0,138	0,159	-0,08	0,0385	-0,05	0,0133
Kassalikviditet	364	1,728	1,567	45	1,618	1,241	-0,11	0,4663	-0,326	0,0138

Tabell 3. Tabell där skillnader i medelvärden och medianer testas

Medelvärdet för skuldsättningsgraden kan observeras vara något högre för företag som väljer att redovisa med K3 än medelvärdet för K2-företag. Det är 3,47 gånger jämfört med 3,30 gånger för företag som använder sig av K2. Skillnaden är dock inte statistiskt säkerställd då p-värdet är 0,85. Därför kan vi inte dra någon slutsats om att det finns en skillnad mellan medelvärdena. Även medianen för skuldsättningsgraden är större för företag i urvalsgruppen som väljer att redovisa med K3. Skillnaden undersöks med ett Mann–Whitney–Wilcoxon test som visar att inte heller skillnaden mellan medianerna går att statistiskt säkerställa.

När man istället kommer till att jämföra andel immateriella anläggningstillgångar av totala tillgångar så kan man se stora skillnader. Man kan se att medelvärdet för andel immateriella anläggningstillgångar är 15,2 procent för företag som väljer att redovisa med K3 jämfört med 0,5 procent för dem som redovisar med K2. Differensen är 14,7 procent. Denna skillnad är statistiskt säkerställd då p värdet är <0,01. Detta medför att skillnaden är signifikant på en-procentsnivån. Även när det gäller medianerna så kan man finna att det finns en statistiskt signifikant skillnad ner på en procent nivå, där medianen för K2 företag är 0 och medianen för K3 företag är 6,6 %.

5.3 Regressioner

5.3.1 Parvisa korrelationer

	K2e3	skuld	lfs	oms	kassa	rt	andelim	aktiv	godw	bra
K2e3	1.0000									
skuld	0.0092	1.0000								
lfs	0.0438	0.2394*	1.0000							
oms	0.2781*	-0.0021	-0.0500	1.0000						
kassa	-0.0361	-0.2896*	-0.1637*	0.0087	1.0000					
rt	-0.1024*	-0.3092*	-0.2207*	0.0563	0.3048*	1.0000				
andelim	0.5562*	0.0973*	0.1234*	0.0825*	-0.1539*	-0.2027*	1.0000			
aktiv	0.4140*	0.1014*	0.1320*	0.0645	-0.1131*	-0.1417*	0.7833*	1.0000		
godw	0.0097	0.0925*	0.0120	-0.0313	-0.0624	0.0121	0.2574*	-0.0248	1.0000	
bra	-0.1896*	0.0079	-0.0151	-0.1050*	-0.0190	0.0003	-0.1690*	-0.1460	-0.0252	1.0000

Tabell 4. Tabell över parvisa korrelationer, stjärna indikerar signifikans på 5-procentsnivån.

I tabell 4 så kan vi se att den parvisa korrelationen mellan aktiverat eget kapital och andel immateriella anläggningstillgångar är så hög som 0.7833. Detta är signifikant på fem

procentsnivån. För att undersöka om detta har någon effekt på den logistiska regressionen för hur andelen immateriella anläggningstillgångar påverkar valet mellan K2 och K3 så görs även en regression utan aktiverat eget kapital (aktiv) för att se om man får olika resultat med den variabeln exkluderad.

5.3.2 Skuldsättningsgrad

VARIABLER	(1) K2e3	(2) K2e3	(3) K2e3	(4) K2e3	(5) K2e3	(6) K2e3
Skuldsättningsgrad	0,00 (0,02)	0,01 (0,02)	0,00 (0,02)	-0,00 (0,02)	-0,02 (0,03)	-0,03 (0,03)
Omsättning		2,37*** (0,42)	2,41*** (0,43)	2,40*** (0,42)	2,52*** (0,43)	2,23*** (0,51)
Långfristiga skulder			1,66 (1,17)	1,59 (1,18)	1,45 (1,19)	2,54* (1,36)
Kassalikviditet				-0,11 (0,33)	-0,04 (0,32)	-0,19 (0,41)
Avkastning på totalt kapital					-1,33 (0,86)	-1,31 (1,11)
Fastighetsverksamhet						-1,72*** (0,57)
Juridik, Ekonomi & Konsulttjänster						-0,43 (0,42)
Utbildning, Forskning & Utveckling						-1,68*** (0,58)
Konstant	-2,11*** (0,18)	-26,33*** (4,41)	-26,77*** (4,42)	-26,51*** (4,48)	-27,48*** (4,49)	-23,67*** (5,33)
Observationer	409	409	409	409	409	409

Robust standard fel i parantes
 *** p<0.01, ** p<0.05, * p<0.1

Tabell 5. Logistisk regression för hur skuldsättningsgraden påverkar valet mellan K2 och K3.

I den logistiska regressionen ovan kan man se att när man endast har skuldsättningsgraden som variabel så har den inte någon påverkan på om företag väljer K2 eller K3. Inte heller med alla kontrollvariabler i den sista kolumnen så har skuldsättningsgraden någon effekt på valet mellan K2 och K3. Man kan också se att omsättningen ger en positiv koefficient, detta kan man konstatera med en signifikansnivå på en-procentsnivån. Man kan också konstatera att branscherna Fastighetsverksamhet och Utbildning, Forskning & Utveckling har en negativ koefficient, även detta är signifikant på en-procentsnivån.

5.3.3 Andel immateriella anläggningstillgångar

VARIABLER	(1) K2e3	(2) K2e3	(3) K2e3	(4) K2e3	(5) K2e3
Andel immateriella tillgångar	17,77*** (6,07)	19,31** (7,64)	18,54* (9,53)	35,68*** (7,60)	36,88*** (6,84)
Omsättning		2,82*** (0,52)	2,82*** (0,53)	2,69*** (0,56)	2,51*** (0,55)
Aktiverat arbete egen räkning			5,41 (8,61)	-10,44 (7,90)	-13,30* (7,44)
Goodwill				-29,97*** (8,79)	-31,36*** (8,29)
Fastighetsverksamhet					-0,56 (0,65)
Juridik, Ekonomi & Konsulttjänster					0,34 (0,50)
Utbildning, Forskning & Utveckling					-1,09 (0,84)
Konstant	-2,69*** (0,21)	-31,60*** (5,47)	-31,63*** (5,48)	-30,31*** (5,85)	-28,35*** (5,82)
Observationer	409	409	409	409	409

Robust standard fel i parentes

*** p<0.01, ** p<0.05, * p<0.1

Tabell 6. Logistisk regression för hur andelen immateriella anläggningstillgångar påverkar valet mellan K2 och K3.

Vi finner en stor effekt som indikerar att valet av K3 påverkas av företags andel av immateriella anläggningstillgångar. När man gör regressionen utan några kontrollvariabler så kan man se att andelen immateriella anläggningstillgångar har en effekt ner på en procents signifikansnivå.

I sista kolumnen där man har med alla kontrollvariabler så går det att utläsa att andelen immateriella anläggningstillgångar har en sådan effekt att företag som har högre andel immateriella anläggningstillgångar oftare väljer K3 som sitt redovisningsregelverk. De kontrollvariabler där vi finner en fem procent eller högre signifikansnivå är omsättning och goodwill, vilka båda är signifikanta på en-procentsnivån. Man kan också se att effekten från andelen immateriella tillgångar mer än dubblas från den första regressionen när samtliga kontrollvariabler har introducerats i regressionen. Således, när vi håller faktorer som omfattas av kontrollvariablerna konstanta finner vi en större effekt från andelen immateriella tillgångar. Variabeln goodwill med en parvis korrelation på 0,26 med andelim visar sig vara en avgörande kontrollvariabel för denna skillnad i effekt.

Man kan se att aktiverat arbete egen räkning inte har en signifikans på fem procentsnivån i någon av regressionerna. Anledningen till detta skulle kunna vara att det är så pass få företag som har aktiverat arbete egen räkning, och att man därför inte får en signifikans på dess effekt av den anledningen. Ingen individuell bransch har en statistisk säkerställd effekt på hur

andelen immateriella anläggningstillgångar påverkar valet av redovisningsregelverk. Även detta kan bero på få antal företag som väljer K3 i dessa branscher. Man kan även i regressionen konstatera att omsättningen också påverkar regressionen. Även detta är signifikant på en-procentsnivån.

VARIABLER	(1) K2e3	(2) K2e3	(3) K2e3	(4) K2e3
Andel immateriella tillgångar	17,77*** (6,07)	19,31** (7,64)	35,49*** (7,68)	36,68*** (6,98)
Omsättning		2,82*** (0,52)	2,70*** (0,56)	2,52*** (0,55)
Goodwill			-29,77*** (8,85)	-31,14*** (8,41)
Fastighetsverksamhet				-0,56 (0,65)
Juridik, Ekonomi & Konsulttjänster				0,34 (0,51)
Utbildning, Forskning & Utveckling				-1,09 (0,84)
Konstant	-2,69*** (0,21)	-31,60*** (5,47)	-30,39*** (5,83)	-28,46*** (5,79)
Observationer	409	409	409	409

Robust standard fel i parantes
 *** p<0.01, ** p<0.05, * p<0.1

Tabell 7. logistisk regression för hur andelen immateriella anläggningstillgångar påverkar valet mellan K2 och K3 där aktiverat eget kapital är exkluderat.

För att undersöka om det blir någon skillnad i resultatet av regressionen när man utesluter aktiverat arbete egen räkning, vilken hade en hög korrelation med andel immateriella tillgångar så görs regressionen om utan den variabeln. Att utesluta aktiverat arbete egen räkning gör inte att resultatet av regressionen påverkas nämnvärt. Detta kan som tidigare nämnts bero på att så pass få företag har aktiverat eget kapital och i så små mängder och att den därför inte ger någon effekt.

Sammanfattningsvis kan vi konstatera att vi inte kan finna att skuldsättningsgraden skulle påverka om företag väljer K2 eller K3. Däremot så kan vi konstatera att företag som har en högre andel immateriella anläggningstillgångar väljer K3 oftare.

6. Analys och diskussion

I följande kapitel analyseras empirin i föregående kapitel med stöd av den teoretiska referensramen.

6.1 Analys av andel företag som väljer K2 och K3

Företagens val av redovisningsregelverk är ett väldigt omtalat ämne, men forskare är oense angående hur stor påverkan valet har på företaget. Enligt Christensen (2012) är det ofta kostnadsaspekter som styr företagens val av redovisningsregelverk. Det uppstår alltså en vägning mellan kostnad och nytta för företagen där kostnaden ofta är större än nyttan för små och medelstora företag. De fördelar som kommer med tillämpningen av K3 måste vara större än kostnaderna i resurser som krävs för att redovisa enligt regelverket. Av de 409 företagen i vår studie så tillämpar 45 företag redovisningsregelverket K3. Man kan här konstatera att omsättningen i företagen är en stor faktor i företags val av redovisningsregelverk, då man kan se ett tydligt samband i studiens resultat mellan företagens omsättning och valet av K3. Alexander & Jermakowicz (2006) argumenterar för att stora företag har starka incitament att tillämpa redovisningsregelverk med en högre standard jämförelsevis med mindre företag, vilket studiens resultat bekräftar.

Ball et al. (2003) argumenterar för att frivillig adoption av redovisningsregelverk med högre standard är väldigt beroende på vilken bransch företagen är verksamma inom. Detta stämmer överens med de empiriska resultaten. Branschen som har högst andel företag som tillämpar K3-regelverket är Data, IT & Telekommunikation, där 24 procent väljer K3. En andel på 24 procent kan vid första anblick tyckas vara en låg siffra, men en trolig förklaring till den är att många små företag är med i denna studien, vilka inte har lika mycket immateriella anläggningstillgångar.

I branschen "Fastighetsverksamhet" är det endast 5 procent av företagen i studien som tillämpar K3-regelverket. Enligt K3-regelverket måste man göra komponentavskrivningar på fastigheter vilket kan vara ofördelaktigt för företag i denna bransch. Stárová & Čermáková (2010) analyserar hur olika sätt att göra avskrivningar påverkar skatten. De menar att komponentavskrivningar troligen ger en mer rättvis bild av tillgångars värde, men att det traditionella sättet, vilket används i K2, är mest effektivt rent skattemässigt. Därför är sannolikheten stor att detta är en faktor när företag inom fastighetsverksamhet väljer redovisningsregelverk och att andelen med K3 därför är låg.

Andelen företag som väljer att tillämpa K3 frivilligt inom branschen "Juridik, Ekonomi & Konsulttjänster" är 12%. I denna studie har det inte hittats någon information om detta är en siffra som man kan förvänta sig få av denna bransch. Dock så är det en bransch med stor variation av företag vilket gör det svårt att precisera varför de väljer som de gör.

Andelen företag som tillämpar K3 inom branschen "Utbildning, Forskning & Utveckling" är som tidigare nämnt lägre än förväntat. Detta skulle kunna bero på att många forsknings- och utvecklingsföretag ingår i koncerner och att branschen är så pass kapitalintensiv att företagen är större än kriterierna för att få redovisa med K2.

6.2 Skuldsättningsgradens påverkan på redovisningsvalet

När man kollar på skuldsättningsgraden hos företagen i alla branscher tillsammans så kommer man fram till att det inte går att med säkerhet säga om företag som väljer K3 har en högre skuldsättningsgrad. Man kan inte dra några slutsatser om att det finns en skillnad i medianerna heller. Detta skulle kunna vara anledningen till att man inte heller i regression hittar att skuldsättningsgraden påverkar valet av redovisningsregelverk.

Det kan finnas flera anledningar till att skuldsättningsgraden inte påverkar valet av redovisningsregelverk. Enligt Christensen et al. (2015) så är det vanligt att företag som inte väljer att redovisa med ett mer detaljerat redovisningsregelverk har personliga kontakter med banker och kreditinstitut vilket kompenserar för fördelarna man hade fått om redovisningen hade varit mer detaljerad. I enlighet med vad Christensen (2012) argumenterar för i sin studie så kan detta vara en bidragande faktor till varför vi inte kan se någon signifikant skillnad i skuldsättningsgraden hos företag som tillämpar K3-regelverket. Att företag som inte väljer att redovisa med ett mer detaljerat redovisningsregelverk ofta har personliga kontakter med banker och kreditinstitut kan kopplas till vilka krav intressenter ställer på företagen. Ball et al. (2003) menar att vad som avgör valet av regelverk inte beror på själva regelverkets kvalitet utan på intressenternas krav. Och av den anledningen så kan det vara så att ett redovisningsregelverks standard inte är en avgörande faktor när man väljer redovisningsregelverk, utan att intressenternas krav väger tyngre i frågan.

Det kan även vara så att företag som tillämpar K3 har lättare att generera kapital på annat sätt än via lån, exempelvis från investerare (PwC, 2016). Detta hade inte fångats upp genom att undersöka skuldsättningsgradens påverkan, utan hade snarare haft motsatt effekt, det vill säga att skuldsättningsgraden minskar. Man hade kunnat undersöka detta genom att göra en studie över tid där man jämför företag innan och efter att de byter till K3 där man både jämför det egna kapitalet och andelen skulder. Ett annat alternativ som skulle kunna förklara att skuldsättningsgraden inte har någon effekt är att tron att det är lättare att få lån om man väljer ett mer detaljerat redovisningsregelverk blivit allmänt accepterad, trots att det eventuellt inte stämmer. Källan i detta fallet är PwC, vilka själva har ett egenintresse av att företag ska välja ett mer avancerat regelverk eftersom det hade skapat mer jobb åt dem själva. Då kan det istället, som nämnts tidigare, vara så att andra faktorer vilka spelar större roll för att få lån blir förbisedda.

Resultatet av vår studie av skuldsättningsgrad kommer inte fram till samma slutsats som Holthausen & Leftwich (1983) gör i sin studie. Holthausen & Leftwich (1983) anser att skuldsättningsgrad och storlek på företaget är de två faktorer som spelar mest roll vid val av regelverk. Även i vår studie så verkar omsättning vara en viktig faktor i valet. Däremot så kan vi inte visa på att skuldsättningsgraden påverkar valet av K2 eller K3.

Båden branscherna Fastighetsverksamhet och Utbildning, Forskning & Utveckling har en signifikant effekt på regressionen. Dock så påverkas inte det slutgiltiga utfallet av detta, och man kan inte med säkerhet säga att skuldsättningsgraden påverkar redovisningsvalet. Branschen brukar anges vara en viktig faktor för skuldsättningsgraden. Exempelvis så argumenterar Holthausen & Leftwich (1983) för detta. Därför är det inte oväntat att dessa har en effekt.

Generellt kan vi konstatera att det är svårt att dra några konkreta och statistiskt säkerställda slutsatser om att företags val av redovisningsregelverk beror på skuldsättningskvoten baserat

på underlaget i denna studie. Vi fick ingen signifikant effekt angående detta i någon av regressionerna.

6.3 Andel immateriella anläggningstillgångars påverkan på redovisningsvalet

I den logistiska regressionen så kan man tydligt konstatera att andelen immateriella anläggningstillgångar påverkar företags redovisningsval. Ju mer immateriella anläggningstillgångar man har, desto mer troligt är det att man väljer K3. Resultatet är i enlighet med vad man kunde tro innan undersökningen gjordes, då många källor nämner skillnaden i hur man får redovisa immateriella anläggningstillgångar som en viktig faktor i att välja K3 istället för K2. Den största skillnaden är att man i K3 får ta upp egenupparbetade immateriella anläggningstillgångar i balansräkningen medan man i K2 måste kostnadsföra dessa (BFNAR 2008:1). Om man inte får ta upp egenupparbetade immateriella anläggningstillgångar i balansräkningen utan måste kostnadsföra dessa så finns det enligt Boone & Raman (2001) en risk för att det ska uppstå en informationsasymmetri. När företagen bokför något som skulle kunnat ha varit en tillgång som en kostnad så blir företagets värdering lägre. Därför så är det lite förvånande att vi inte kan visa någon signifikant effekt av variabeln aktiverat arbete egen räkning. En möjlig anledning till att man inte kan påvisa någon effekt är att vi har så pass få företag som har egenupparbetade immateriella tillgångar. Detta är ett lite oväntat resultat, då möjligheten till att aktivera egenupparbetade immateriella tillgångar brukar anges som en anledning till att välja K3 över K2.

I empirin så kunde vi konstatera att omsättning har effekt på regressionen. Detta kan man visa ner på 1 procent signifikans. Detta är inte oväntat. Lev (2008) menar att det kan vara en inträdesbarriär för små företag eftersom principbaserade regelverk är mer avancerade och därför kostar mer resurser att använda. Detta stöder fynden i vår undersökning, nämligen att omsättningen har en effekt på valet mellan K2 och K3 eftersom företag med större omsättning behöver lägga en mindre andel av sitt kapital på redovisningen. Lev (2008) menar vidare att små företag missgynnas eftersom de inte kan aktivera exempelvis utvecklingsarbeten, och att det är främst företag verksamma inom teknik och forskningsintensiva branscher för vilka detta är speciellt viktigt. Därför var det förvånande att man inte kunde finna någon branscheffekt i denna regression. Precis som för aktiverat arbete egen räkning så kan detta eventuellt förklaras med att det är så pass få företag i urvalet i dessa branscher som väljer att redovisa med K3.

Även variabeln goodwill hade en effekt på regressionen ner på 1 procent signifikansnivå. En stor anledning till att denna variabel har en effekt är att av immateriella anläggningstillgångar så är ofta en stor del goodwill. Och som nämnts tidigare så är reglerna i K3 mer fördelaktiga när det gäller att få ta upp goodwill.

6.4 Diskussion

Tidigare forskning är delad angående hur viktigt ett företags val av redovisningsregelverk är. Man kan i denna och många andra studier konstatera att det inte finns några självklarheter när det gäller vilket regelverk som företag bör välja. Antalet företag som redovisar enligt K3-regelverket i studien är relativt litet i relation till det totala antalet observationer. Detta kan också vara anledningen till att vi inte hittar något samband med valet mellan K2 och K3 och skuldsättningsgrad. Det kan dock finnas flera potentiella orsaker till att så få väljer K3. En

anledning kan vara den som Christensen (2012) presenterar i sin studie, nämligen att relativa kostnaderna för att byta redovisningsregelverk ofta är större för små och medelstora företag. På grund av detta så kan det vara så att företag som hade gynnats av att redovisa enligt K3-regelverket inte gör det på grund av storleken på den initiala kostnaden.

Vår studie fångar inte upp de tilltänkta företagen som sysslar med forskning och utveckling i branschen Utbildning, Forskning & Utveckling. Det kan finnas flera anledningar till att dessa inte fångas upp, men de främsta är troligen att det är en kapitalintensiv bransch och att man därför snabbt kommer över minimikraven för att vara tvungen att redovisa med K3 och att många mindre företag är delar av större koncerner och koncernmodern påverkar deras redovisningsval och av den anledningen bortföll i urvalet.

Denna studiens resultat är också missvisande på så sätt att i varje bransch så får man med alla stora företag som har möjlighet att frivilligt välja K3. Alla andra företag som man eventuellt skulle undersöka är mindre än de som faktiskt har undersökts och därför så är sannolikheten låg att dessa ska välja K3. I många av branscherna så visade det sig att väldigt få företag använder sig av K3. På grund av detta så hade det möjligtvis varit bättre att istället för att välja företag ur några branscher, undersöka företag från alla branscher tillsammans. Även spridningen i storlek är stor bland företagen som har undersökts, och av den anledningen har många företag kommit med i urvalet som man på förhand egentligen inte hade något intresse av att studera, exempelvis många skolor i branschen Utbildning, Forskning & Utveckling. Och dessa har egentligen inget dilemma när det gäller valet av redovisningsregelverk.

En anledning till att så få studier ha gjorts på detta tidigare, förutom faktumet att det i många länder är svårt att få tag på information om små företag, kan vara att det kanske inte är ett så stort dilemma för företag. Och att de företag som faktiskt står i valet och kvalet är så pass få att det är mer effektivt att individuellt bedöma vilket redovisningsregelverk som passar just det företaget istället för att försöka dra några allmänna slutsatser.

7. Slutsats

Följande kapitel redovisas slutsatsen till frågeställningarna. Kapitlet avslutas med förslag till vidare forskning.

7.1 Svar på forskningsfrågor

Hur stor andel av små och medelstora bolag i branscherna IT, fastighet, juridik samt utbildning väljer att tillämpa K3 frivilligt?

Av 409 undersökta företag så väljer 45 av företagen att tillämpa K3-regelverket. Av dessa företag så är majoriteten i branschen Data, IT & Telekommunikation. Företag med högre omsättning har en högre tendens att välja K3 och ju mindre företagen blir så är antalet företag som väljer K3 nästan obefintlig. Förutom omsättningen så är en viktig faktor som gör att företagen väljer K3 att de har en stor andel immateriella anläggningstillgångar.

Påverkar skuldsättningsgraden hur stor andel företag som väljer K3?

Resultaten visar inte på något samband att skuldsättningsgraden skulle påverka vilket redovisningsregelverk företag väljer att tillämpa. Denna studie undersöker inte anledningen till att det inte går att hitta någon skillnad. Den påvisar inte heller någon skillnad i skuldsättningsgraden mellan företag som väljer K3 och de som använder K2. Anledningen till att det inte finns någon skillnad trots att litteraturen menar att det är lättare att få in kapital om man har ett mer detaljerat redovisningsregelverk skulle kunna vara att man med ett mer detaljerat regelverk även har lättare att få ägarfinansiering vilket inte skulle göra att skuldsättningsgraden ökar trots att det är lättare att få in mer kapital.

Påverkar andelen immateriella anläggningstillgångar hur stor andel företag som väljer K3?

Resultatet av studien visar att andelen immateriella anläggningstillgångar påverkar redovisningsvalet. Företag med större andel immateriella anläggningstillgångar är troligare att välja K3. Man kan finna en signifikans för detta ner på en-procents signifikansnivå. Faktorerna omsättning och goodwill visade sig vara viktiga bestämmelsefaktorer. I K3 har man möjligheten att i balansräkningen ta upp egenupparbetade immateriella anläggningstillgångar såsom goodwill och forsknings- samt utvecklingsprojekt, vilket troligtvis är en av anledningarna till att företag som har sådana tillgångar väljer K3 som sitt redovisningsregelverk.

7.2 Förslag till vidare forskning

I denna studie har undersökts vissa nyckeltal hos olika företag som antingen redovisar med K2 eller K3. Något som också hade varit intressant är att undersöka företag som har gjort bytet från K2 till K3 och undersöka på vilket sätt företagets nyckeltal påverkas av bytet. Dock så skulle vi inte välja att dela upp det i branscher som i denna studie, utan studera alla branscher tillsammans, även dem vi inte studerat, för att på så sätt få ett större urval av företag som använder sig av K3.

Det kan vara intressant att studera något eller några nyckeltal utöver skuldsättningsgraden som istället visar skillnaden på företagets totala förmåga att få in kapital via lån alternativt via ägare, beroende på vilket redovisningsregelverk företaget tillämpar.

Något som också har diskuterats under skrivandets gång är hur mycket större arbetsinsats som krävs för att producera en redovisning med K3 som regelverk istället för med K2. De flesta är nog överens om att det är mer komplicerat och tar längre tid, men när man diskuterar om det är värt att göra bytet så hade det varit en fördel om man kunde kvantifiera kostnaden och investeringen för att göra bytet. Då hade det varit lättare att väga det mot fördelarna som man eventuellt kommer få.

Referenslista

Agolia, C.P., Douppnik, T.S., Tsakumis, G.T., (2011), "Principles-Based versus Rules-Based Accounting Standards: The Influence of Standard Precision and Audit Committee Strength on Financial Reporting Decisions", *The Accounting Review*, Vol. 86, No. 3, pp. 747-767

Alexander, D., & Jermakowicz, E. (2006). A true and fair view of the principles/rules debate. *Abacus*, 42(2), 132-164.

André, P., Dionysiou, D., & Tsalavoutas, I. (2018). Mandated disclosures under IAS 36 Impairment of Assets and IAS 38 Intangible Assets: Value relevance and impact on analysts' forecasts. *Applied Economics*, 50(7), 707-725.

Ball, Robin, & Wu. (2003). Incentives versus standards: Properties of accounting income in four East Asian countries. *Journal of Accounting and Economics*, 36(1), 235-270.

Bassemir, M., & Novotny-Farkas, Z. (2018). IFRS adoption, reporting incentives and financial reporting quality in private firms. *Journal of Business Finance & Accounting*, 45(7-8), 759-796.

BFN (2008). Bokföringsnämndens allmänna råd om årsredovisning i mindre aktiebolag. [Elektronisk]. Hämtad 2018-12-05. Från: <http://www.bfn.se/upload/sv/redovisningsregler/allmanna-rad/Grunddokument/bfnar08-1-grund.pdf>

BFN. (2017a). *Enskilda näringsidkare*. [Elektronisk]. Hämtad 2018-11-20. Från: <http://www.bfn.se/sv/redovisningsregler/vad-galler-for/enskilda-naringsidkare>

BFN. (2017b). *K-projektet*. [Elektronisk]. Hämtad 2018-11-20. Från: <http://www.bfn.se/sv/om-bokforingsnamnden/k-projektet>

BFN. (2017c). *Kategori 2*. [Elektronisk]. Hämtad 2018-12-01. Från: <http://www.bfn.se/sv/om-bokforingsnamnden/k-projektet/kategori-2>

BFN. (2017d). *Kategori 3*. [Elektronisk]. Hämtad 2018-12-01. Från: <http://www.bfn.se/sv/om-bokforingsnamnden/k-projektet/kategori-3>

Bokföringslag (1999:1078). [Elektronisk]. Hämtad 2018-11-25. Från: https://www.riksdagen.se/sv/dokument-lagar/dokument/svensk-forfattningssamling/bokforingslag-19991078_sfs-1999-1078

Bokföringsnämnden (2017). BFNAR 2008:1. Årsredovisning i mindre företag (K2). [Elektronisk]. Hämtad 2018-12-05. Från: <http://www.bfn.se/upload/sv/redovisningsregler/vagledning/k-regelverk/VL16-10-K2AR.pdf>

Bokföringsnämnden (2017). BFNAR 2012:1. Årsredovisning och koncernredovisning (K3). [Elektronisk]. Hämtad 2018-12-05. Från:

<http://www.bfn.se/upload/sv/redovisningsregler/vagledning/k-regelverk/VL12-1-K3-kons.pdf>

Bokföringsnämnden (2012). BFNAR 2012:4. Bokföringsnämndens allmänna råd 2012:4 om byte mellan K-regelverk. [Elektronisk]. Hämtad 2018-12-10. Från:

<http://www.bfn.se/upload/sv/redovisningsregler/allmanna-rad/Grunddokument/bfnar12-4-grund.pdf>

Boone, & Raman. (2001). Off-balance sheet R&D assets and market liquidity. *Journal of Accounting and Public Policy*, 20(2), 97-128.

Bowen, Ducharme, & Shores. (1995). Stakeholders' implicit claims and accounting method choice. *Journal of Accounting and Economics*, 20(3), 255-295.

Bryman, A., & Bell, E. (2017). *Företagsekonomiska forskningsmetoder* (Upplaga 3 ed.).

Christensen, H. B. (2012). Why do firms rarely adopt IFRS voluntarily? Academics find significant benefits and the costs appear to be low. *Review of Accounting Studies*, 17(3), 518-525.

Christensen, H., Lee, E., Walker, M., & Zeng, C. (2015). Incentives or Standards: What Determines Accounting Quality Changes around IFRS Adoption? *European Accounting Review*, 24(1), 31-61.

Collins, D., Pasewark, William R., & Riley, Mark E. (2012). Financial reporting outcomes under rules-based and principles-based accounting standards. *Accounting Horizons : A Quarterly Publication of the American Accounting Association*, 26(4), 681-705.

Holthausen, R.W., & Leftwich, R.W. (1983). The economic consequences of accounting choice. *Journal of Accounting and Economics*, 45 (5), 77-117.

Hope, O., & Vyas, D. (2017). Private company finance and financial reporting. *Accounting and Business Research*, 47(5), 506-537.

IFRS (2018). IFRS Standards. Hämtad 2018-12-03. Från:
<https://www.ifrs.org/issued-standards/list-of-standards/>

Lev, B. (2008). A rejoinder to Douglas Skinner's 'Accounting for intangibles – a critical review of policy recommendations'. *Accounting and Business Research*, 38(3), 209-213.

Leuz, C., & Verrecchia, R. E. (2000). The economic consequences of increased disclosure. *Journal of Accounting Research*, 38(3), 91–124.

PwC. (2016), *K2 eller K3? Så väljer du rätt regelverk!*. [Elektronisk]. Hämtad 2018-12-01. Från:

<https://blogg.pwc.se/foretagarbloggen/k2-eller-k3-sa-valjer-du-ratt-regelverk>

Retriever Business. (2018). Retriever Business. [Elektronisk]. Hämtad 2018-12-12. Från:
<http://web.retriever-info.com.ezproxy.ub.gu.se/services/businessinfo.html?>

Skatteverket, (2018a). Egenupparbetade immateriella anläggningstillgångar. [Elektronisk]. Hämtad 2018-12-01. Från:

<https://www4.skatteverket.se/rattsligvagledning/324718.html>

Skatteverket. (2018b). *Aktiebolag*. [Elektronisk]. Hämtad 2018-12-02. Från:

<https://skatteverket.se/foretagochorganisationer/startaochdrivaforetag/aktiebolag.4.5c13cb6b1198121ee8580002546.html>

Skatteverket. (2018). *Kapitel 2 i BFNAR 2012:1 Årsredovisning och koncernredovisning (K3)*. [Elektronisk]. Hämtad 2018-12-02. Från:

<https://www4.skatteverket.se/download/18.22f626eb14fb326a4b6dabe/1441887097245/VL12-1-K3-kons.pdf#page=14>

Srf Redovisning. (2017). Bokföringsnämndens K-regelverk. [Elektronisk]. Hämtad 2018-12-02. Från:

<https://www.srfredovisning.se/bokforingsnamndens-k-regelverk/>

Stárová, M. och Čermáková, H. (2010). Method of Component Depreciation of Fixed Assets and Its Comparison with Traditional Methods. *AGRIS online Papers in Economics and Informatics*, 3, 37-46.

Visma. (2017). Skuldsättningsgrad – Vad är skuldsättningsgrad? [Elektronisk]. Hämtad 2019-02-16. Från:

<https://vismaspcs.se/ekonomiska-termer/vad-ar-skuldsattningsgrad>

Wüstemann, J., & Wüstemann, S. (2010). Why Consistency of Accounting Standards Matters: A Contribution to the Rules-Versus-Principles Debate in Financial Reporting. *Abacus*, 46 (1), 1-27.

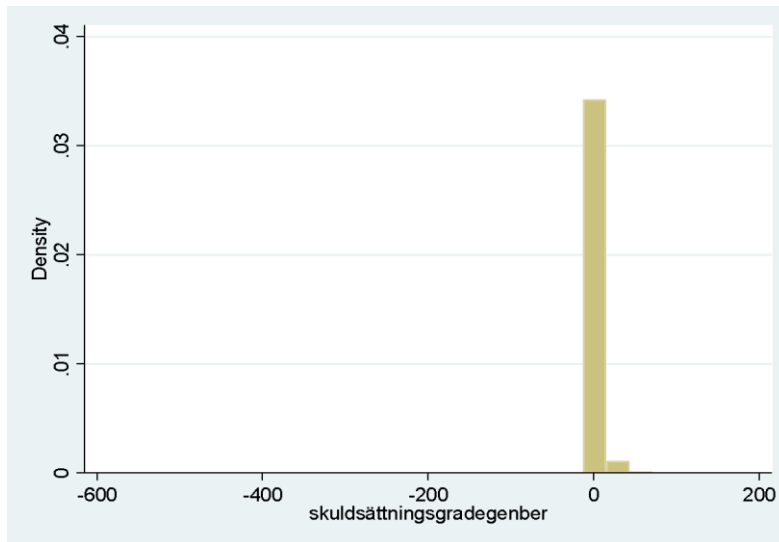
Årsredovisningslag (SFS 1995:1554). [Elektronisk]. Hämtad 2018-12-01. Från:

https://www.riksdagen.se/sv/dokument-lagar/dokument/svensk-forfattningssamling/arsredovisningslag-19951554_sfs-1995-1554

Bilaga 1

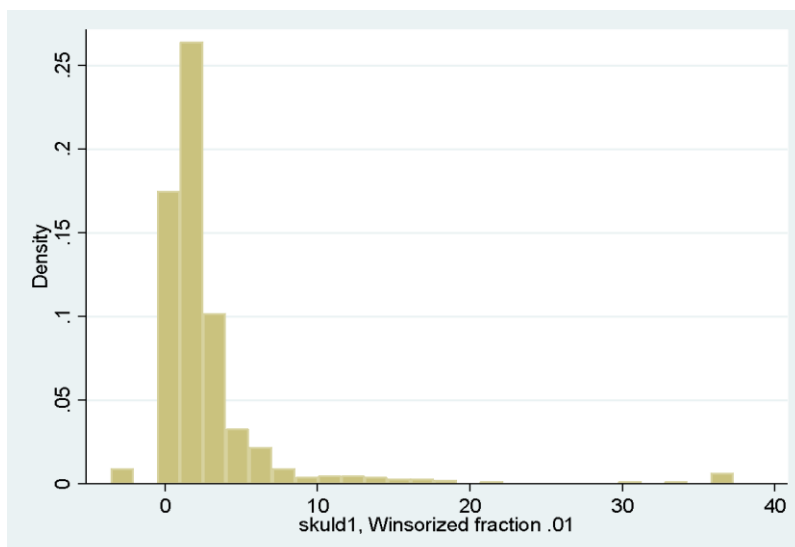
Skuldsättningsgrad före winsorize

Variabel	Antal observationer	Medelvärde	Standardavvikels	Min	Max
skuldsättningsgrad	777	1.992484	25.94013	-570.5714	182.0682

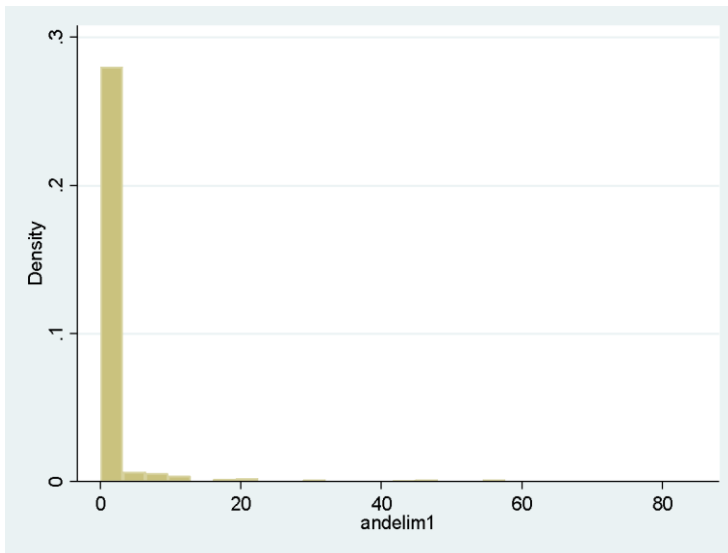
Skuldsättningsgrad efter winsorize

Variabel	Antal observationer	Medelvärde	Standardavvikels	Min	Max
skuldsättningsgrad	777	3.085433	5.518443	-3.597819	37.2809

Andel immateriella tillgångar före winsorize

Variabel	Antal observationer	Medelvärde	Standardavvikels	Min	Max
andel immateriella tillgångar	777	2.356412	9.472515	0	86.37497

Andel immateriella tillgångar efter winsorize

Variabel	Antal observationer	Medelvärde	Standardavvikels	Min	Max
andel immateriella tillgångar	777	2.231734	8.570178	0	55.69326

